

Jaarstukken 2018

gemeente
gouda

3.2 Zorg (Wmo)

Toelichting bij de foto:

Uitreiking Goed Geregeld keurmerk aan de werkgroep Kernkracht door wethouder Corine Dijkstra.

3.2.1 Wat heeft Gouda bereikt?

3.2.2 Wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van een voorgeschreven set beleidsindicatoren, die (ook) gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. Op de website staan alleen de actuele waarden. Om de waarden in perspectief te kunnen plaatsen, zijn in onderstaande tabel ook de waarden uit de Goudse programmabegroting 2018-2021 opgenomen. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Gouda betreurt het dat de kengetallen veelal niet van recente datum zijn en vaak onvoldoende aansluiten bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen. Deze zijn in dit programma te vinden onder het kopje "Wat heeft de gemeente ervoor gedaan".

Nr.	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
1	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	2015	40	58
			eerste halfjaar 2016	38	57

Nr.	Indicator	Toelichting
1	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal arrangementen	2016	2.275	nb
		2017	2.242	nb
		2018	2.390	nb

Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen de Wmo, zoals hulpmiddelen, begeleiding, hulp bij het huishouden en woningaanpassingen. Cliënten met alleen een rolstoel en/of CVV-pas zijn hierin niet meegenomen omdat voor deze voorzieningen geen eigen bijdrage wordt gevraagd (Bron: CAK-monitor).

3.2.3 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Met de decentralisaties Wmo, Jeugd en Participatie is de noodzaak toegenomen om meer integraal vanuit de leefwereld van mensen te kijken naar oplossingen.

Bestuursopdracht financiële opgave sociaal domein

De in februari 2018 verstrekte bestuursopdracht om uitgaven en inkomsten in het sociaal domein in balans te brengen, is in oktober succesvol afgerond. Het resultaat bestaat uit verschillende onderdelen: een set aan 'technische maatregelen'; het op orde brengen van monitoring en analyse van data en er wordt ingezet op vijf zogenoemde meerjarige verzilveringsmaatregelen binnen (en voortkomend uit) de bestaande beleidskaders die aansluiten bij de gewenste transformatie in het sociaal domein. Deze verzilveringsmaatregelen gaan om het langer of weer thuis laten wonen van mensen die nu intramuraal beschermd wonen. Ook wordt voor kinderen een oplossing thuis of gezinsgericht geboden in plaats van een opname in residentiele setting of gesloten verblijf. Daar waar passend worden kinderen geholpen in de basis GGZ in plaats van (duurdere) specialistische GGZ en worden ongewenste effecten van het nieuwe inkoop- en toegangsmodel voorkomen en/of aangepakt.

Preventie en gezondheidsbeleid

Preventie en gezondheidsbeleid omvat in Gouda een breed scala aan activiteiten. Het gaat zowel om meer traditionele activiteiten zoals belegd bij de GGD als om vernieuwende initiatieven vanuit inwoners en welzijn. De focus in 2018 lag op het versterken van de continuïteit, samenhang en afstemming binnen de collectieve preventie en de zorg, met nadruk op jeugd. Bij subsidiepartners is gestuurd op verbinding tussen de partners en de aansluiting op het onderwijs. De RDOG faciliteert dit in opdracht van de gemeente onder meer door partijen proactief en gericht aan elkaar te verbinden en afstemming te faciliteren. Dit resulteert in een beter en intensiever gebruik van de bestaande expertise en middelen. Partijen worden gestimuleerd om in samenwerking met zorgaanbieders nieuw preventief aanbod te creëren dat het afschalen van jeugdhulp mogelijk maakt.

Sociaal teams 0 – 100+

De Sociaal Teams Volwassenen en Sociaal Teams Jeugd zijn per 1 januari 2018 samen gegaan in Sociaal Teams 0 - 100+. Het samenvoegen van de sociaal teams jeugd en sociaal teams volwassenen via een nieuwe coöperatie is een grote opgave geweest.

In 2018 is de verdere verbinding gemaakt tussen het sociaal team en onderwijs. Er is een actieve samenwerking met de wijkverpleegkundigen en de jeugdgezondheidszorg zodat het sociaal en het medisch domein met elkaar verbonden zijn. De specifieke rol van de sociaal makelaar in de sociaal teams, de verbinding tussen individuele hulpvragen en het collectieve aanbod in de algemeen toegankelijke voorzieningen, is ingevuld. Ook de verbinding tussen de sociaal teams en de gemeente (met name de afdeling Werk en Inkomen) is gemaakt zodat beter ingezet kan worden op preventie van schulden. De onafhankelijke cliëntondersteuning is geborgd in de sociaal teams.

Daarnaast is er gestart met het aanbieden van basis GGZ en lichte langdurige ondersteuning vanuit het sociaal team. Inwoners die voor het eerst in contact komen met het sociaal team voor een hulpvraag reageren hier positief op, inwoners die al een indicatie hebben en die bijvoorbeeld afloopt, vinden de overgang naar het sociaal team soms spannend. Dat heeft ervoor gezorgd dat de subsidie 2018 voor het sociaal team naar verwachting iets lager vastgesteld gaat worden omdat meer inwoners bij de gemeente in zorg zijn gebleven met een maatwerkvoorziening dan oorspronkelijk gedacht. Ook is het traject met de inspectie/Toezicht Sociaal Domein positief afgerond.

Proeftuin integrale toegang

In een proeftuin is gewerkt aan een integrale toegang tot het Sociaal Domein. Het doel hiervan is dat inwoners de ondersteuning krijgen die past bij hun soms complexe problemen op diverse levensterreinen (op maat). Daarnaast wordt gestreefd naar snel toegankelijke en efficiënte dienstverlening. De proeftuin heeft in korte tijd een team opgeleverd dat methodisch werkt en tot integrale oplossingen komt. Er zijn zo'n 100 casussen binnen het team afgehandeld. Consulents van de reguliere afdelingen weten de integraal consulents steeds beter te vinden als zij een casus hebben die complex is. Ook is er verbinding gemaakt met de sociaal teams en het veiligheidshuis. Uit de 10 casusbeschrijvingen in het boekje "10x integraal", zoektocht naar een integrale werkwijze" blijkt dat de nieuwe aanpak naast inhoudelijk maatwerk voor de inwoner ook financieel rendement op kan leveren. De proeftuin is per 2019 structureel ingebed in de gemeentelijke organisatie.

Vorbereiding decentralisatie van de middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Op landelijk niveau zijn afspraken gemaakt om vanaf 2021 de middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang via een objectief verdeelmodel te verdelen over alle gemeenten. Een eerste inzage in de financiële consequenties van deze herverdeling wordt in het voorjaar van 2019 verwacht. In 2018 is een start gemaakt met de oriëntatie op de vraagstukken: welke voorzieningen willen we regionaal beschikbaar houden en wat moet in de regiogemeenten geregeld zijn om deze ambitie naar meer lokaal aanbod waar te kunnen maken.

Winterregeling nachtopvang

Ook in 2018 is in de winter (jan – maart en vanaf half november) de winterregeling van kracht geweest. Dit betekent dat er bij de nachtopvang het Kompas van het Leger des Heils in de winterperiode 6 extra bedden en begeleiding beschikbaar zijn (van 18 naar 24 bedden). De winterregeling heeft in maart langer doorgelopen omdat er in die maand nog een hele koude periode is geweest. Deze periode wordt gebruikt om te proberen mensen die uit beeld zijn verdwenen weer in zorg te krijgen.

Gewoon Thuis & Gewoon Thuis Jeugd

De afgelopen periode is onder de noemer Gewoon Thuis stevig ingezet op de ambulantisering van beschermd wonen. Dat heeft eind 2018 geresulteerd in een daling van het aantal cliënten dat beschermd woont in de regio (van 206 naar 195). Daarnaast zijn cliënten die op de wachtlijst stonden en mensen met een nieuwe indicatie voor beschermd wonen met Gewoon Thuis begeleiding zelfstandig gaan wonen. Eind 2018 maken 64 inwoners uit de regio Midden-Holland gebruik van Gewoon Thuis begeleiding. In navolging van 2017 is ook in 2018 de regeling voortgezet om gemeenten in de regio te compenseren voor de extra kosten die zij maken voor het organiseren van intensieve zorg aan huis (zogenoemde compensatieregeling). In 2018 is er in totaal 2,6 miljoen euro aan compensatie verleend uit het budget beschermd wonen, waarvan 1,45 miljoen euro bestemd was voor Gouda.

Het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan beschut wonen. Beschut wonen is bedoeld voor kwetsbare inwoners die (nog) niet geheel zelfstandig kunnen wonen in de wijk, maar ook niet het 24uurs toezicht van beschermd wonen nodig hebben. In 2018 is ambtelijk in de regio verkend hoe we deze gezamenlijke opgave op kunnen pakken en zijn beschut wonen plekken gerealiseerd in de Agnietenstraat.

In 2018 hebben bestuurders van de Midden-Holland gemeenten, jeugdhulppartijen, onderwijs en welzijn groen licht gegeven voor Gewoon Thuis Jeugd. De gezamenlijke ambitie van Gewoon Thuis Jeugd is om er met elkaar voor te zorgen dat minder kinderen uit huis worden geplaatst in Midden-Holland. Hiervoor is in 2018 ook met succes een aanvraag ingediend voor het Transformatiefonds.

Aanpak personen met verward gedrag

Eind 2018 liep het project in Hollands-Midden voor de Aanpak personen met verward gedrag af. In november is een grote eindconferentie gehouden voor medewerkers en bestuurders van de gemeenten en uitvoeringsorganisaties. In 2018 is een aantal zaken op lokaal en regionaal niveau gerealiseerd: er is een beoordelingslocatie voor mensen met acuut verward gedrag, de PEH in Leiden; er is een pilot voor vervoer van en naar deze locatie opgezet; in Gouda heeft het Groene Hart Ziekenhuis een eigen beoordelingslocatie opgezet in samenwerking met GGZ Rivierduinen om mensen met verward gedrag die in het ziekenhuis komen te kunnen beoordelen; de crisiskaart is (opnieuw) geïntroduceerd (een persoonlijke kaart met een stappenplan hoe te handelen als iemand in een crisis belandt).

Langer thuis wonen

De beweging 'Langer thuis wonen' waarin iedereen geacht wordt zijn eigen thuissituatie te regelen gaat om wonen, zorg, welzijn en de leefomgeving. In 2018 zijn verschillende nieuwe woon/zorg initiatieven bekend bij de gemeente, zowel voor (kwetsbare) ouderen als voor bewoners die uitstromen uit intramurale woonvormen. De gemeente ondersteunt deze initiatieven waar dat nodig en wenselijk is. Bijvoorbeeld als het gaat om de ontwikkeling van de Bernhardhof (voormalig verpleeghuis Julianastaete). In overleg met diverse partijen is uitgekomen op een maatschappelijk woonconcept voor een mix aan doelgroepen. Daarnaast faciliteert de gemeente de realisatie van een Knarrenhof aan de Oosthoef.

Bij langer thuis wonen is het van belang dat de hulp aan huis goed geregeld is. De samenwerking met de zorgpartijen vanuit de Wet langdurige zorg en de Zorgverzekeringswet wordt steeds belangrijker. Met de aanbieders in Midden-Holland is een visie opgesteld om deze samenwerking te versterken, waarbij de inwoner en de eigen regie centraal staan. Het verminderen van (belemmerende) schotten tussen de verschillende geldpotjes is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Mantelzorg en de Rotterdampas

Mantelzorgers en vrijwilligers spelen tevens een belangrijke rol in het langer thuis wonen. Het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers is onder mantelzorgers steeds bekender. Ook hebben in 2018 mantelzorgers voor het eerst de Rotterdampas gratis ontvangen als blijk van waardering voor hun inzet als mantelzorger. In 2018 was er ook nog een mantelzorgpas, maar deze pas is in 2019 vervallen. Er is onderzocht welke activiteiten overgezet kunnen worden naar de Rotterdampas. De activiteiten die niet overgezet kunnen worden naar de Rotterdampas zijn onderdeel geworden van het ondersteuningsaanbod aan mantelzorgers via Mantelzorgcentraal.

Buurthuizen

In 2018 is het gebruik van het buurtservicecentrum De Walvis zodanig toegenomen dat het centrum nu het grootste deel van de week vol zit. De wens is om het buurthuis De Kade te verzelfstandigen, met een zelfstandig bestuur bestaande uit vertegenwoordigers van alle gebruikers.

Diversiteit

De gemeente wil dat iedereen naar zijn of haar vermogen mee kan doen in de samenleving en dat niemand uitgesloten wordt. 2018 Was het jaar van de diversiteit. Op 23 juni 2018 was Gouda ontvangende gemeente voor de landelijke Roze Zaterdag. Op die dag heeft de gemeente de Goudse intentieverklaring ondertekend, waarmee zij belooft de sociale positie van LHBTI's te verbeteren. De Goudse LHBTI-beleidsvisie is voortgekomen uit deze ambitie. Ook is een begin gemaakt met een visie op integratie en diversiteit die de ambities van de gemeente op dit thema verduidelijken. De gemeente Gouda is in 2018 daarvoor met inwoners en organisaties uit de stad (zoals Gouwe Dialoog, stichting Roze Zaterdag 2018 Gouda, stichting 21 maart) in gesprek gegaan om input te vergaren hoe we onze stad graag zien en wat daarvoor moet gebeuren.

VN-verdrag

In het kader van het VN-verdrag voor verbetering van de positie van mensen met een beperking is verder gewerkt aan toegankelijkheid. Er is regelmatig contact met de Goudse Adviesraad voor mensen met een beperking geweest bij vraagstukken rond fysieke toegankelijkheid. Op tal van thema's was extra aandacht voor dit onderwerp en actie ondernomen of beleid aangepast. Onderwerpen van gesprek waren onder andere gehandicaptenparkeerplaatsen, afvalbeleid, evenementenbeleid, het bouwbesluit, de winkelvisie, toiletten bij de Chocoladefabriek. In december zijn afspraken gemaakt met de wethouder over de verdere uitwerking van de implementatie van het VN-verdrag voor mensen met een beperking binnen het beleidsthema 'inclusieve samenleving'.

Goudse Adviesraad Sociaal Domein en Goudse Cliëntenraad

De Goudse Adviesraad Sociaal Domein (GASD) en de Goudse Cliëntenraad (GCR) hebben zeven adviezen uitgebracht waarvan vijf ongevraagde adviezen. Vanwege de wisseling van college zijn er weinig adviezen gevraagd. Daarnaast zijn er over vier onderwerpen gesprekken gevoerd of is er een briefwisseling geweest. Hoewel zij voornamelijk adviseren over onderwerpen op het sociaal domein, komt het steeds vaker voor dat zij zich ook verdiepen in het beleid op het ruimtelijk domein. Voorbeeld daarvan is het overleg dat zij hebben gevoerd over de nieuwe huisvestingsverordening.

3.2.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen	Doel
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden	De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM) bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden. Daarnaast probeert de RDOG HM de effecten van gezondheidsbedreigingen te beperken.

Regionale Dienst Openbare Gezondheidsdienst Hollands Midden (RDOG HM)

De activiteiten van de RDOG Hollands Midden op de onderstaande thema's zijn:

- Preventie heeft een prominente plaats in de gezondheidszorg. De belangrijkste thema's hierbij zijn: roken, overmatig alcoholgebruik, (ernstig) overgewicht, bewegen, depressie en diabetes;
- Gezondheidsbescherming zoals infectieziektebestrijding en activiteiten gericht op een gezonde omgeving en nieuwe bedreigingen als antibioticaresistentie het hoofd bieden;
- Stabiliseren en terugbrengen van gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden;
- De gezondheid van mensen bevorderen en chronische ziekten voorkomen door een integrale aanpak in de omgeving waarin mensen wonen, werken, leren en leven.

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is als taak van gemeenten vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). De uitvoering van de JGZ hebben alle gemeenten in Hollands Midden (HM) belegd bij de GGD HM. De gegevens van de JGZ-monitor 2018 staat [hier](#).

De JGZ levert een stevige preventieve bijdrage in het signaleren en voorkomen van problemen bij kinderen. Daarmee vormt JGZ een relevante basis voor- en aanvulling op- het gemeentelijk beleid in het kader van de Jeugdwet.

Door het versterken van een brede basis van preventie kan het gebruik van duurdere, specialistische zorg/ jeugdhulp verminderd worden. Preventieve zorg wordt steeds meer op maat gevraagd en geboden per gemeente op grond van de vragen van ouders en jeugdigen.

Eerder dit jaar is er een wijziging geweest in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Vanaf 1 mei 2018 is de vaccinatie tegen Meningokokken ACWY opgenomen in het programma.

3.2.5 Wat heeft het gekost?

3.2.5.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2018 na 2e wijziging	Rekening 2018	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
Lasten				
PG Welzijn en zorg	38.625	39.854	37.387	2.466
Totaal lasten	38.625	39.854	37.387	2.466
Baten				
PG Welzijn en zorg	-1.171	-1.171	-1.918	747
Totaal baten	-1.171	-1.171	-1.918	747
Resultaat voor bestemming	37.454	38.683	35.469	3.214
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-80	-95	-95	0
Resultaat na bestemming	37.374	38.588	35.374	3.214

3.2.5.2 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
Welzijn en zorg	2.466.000	V		747.000	V	
Bijdrage regiogemeenten ZorgVernieuwingsProjecten (ZVP): De uitgaven aan ZVP waren hoger dan begroot. Deze uitgaven worden gedekt uit bijdragen van de regiogemeenten.	52.000	N	I	71.000	V	I
Openbare gezondheidszorg: Het overschot wordt veroorzaakt door een lagere bijdrage aan de RDOG dan begroot.	33.000	V	I			
MO/VO: Uitgaven voor de maatschappelijke zorg worden gefinancierd vanuit het budget voor Beschermd Wonen en de doeluitkering maatschappelijke opvang (DU MO). Omdat er niet voldoende middelen in de DU MO zitten om het geheel aan activiteiten dat onder dat budget staat te financieren, wordt een (klein) deel van het budget van Beschermd Wonen hiervoor ingezet (waaronder de jongerenopvang en de inloop GGZ voor dak/thuislozen). Bij Vrouwenopvang is er een positief saldo van ca. € 38.000, wat te verklaren is door hogere ontvangsten i.v.m. de definitieve afrekening van subsidies 2017 dan voorzien.	503.000	N	I	40.000	V	I
Participatie in de buurt: Het overschot is te verklaren door een hogere teruggave i.v.m. de definitieve afstelling subsidies 2017 dan voorzien.	29.000	V	I			
Sociaal Team Volwassenen: Het overschot wordt veroorzaakt door een hogere teruggave i.v.m. de definitieve vaststelling subsidies 2017 dan voorzien.	51.000	V	I			
Begeleiding 2017: Het overschot wordt veroorzaakt door lagere dan verwachte eindafrekeningen 2017 met zorgaanbieders.	7.000	V	I			
Begeleiding 2018: Er is een flinke slag gemaakt met het langer thuis wonen en weer sneller thuis laten wonen van mensen met (ernstige) psychische kwetsbaarheid. Dit betekent een stijgende lijn van indicaties en derhalve uitgaven. Door de Compensatieregeling BW (€ 1,5 miljoen) sluit Begeleiding met een voordeel.	252.000	V	I			
Beschermd wonen: Het positief resultaat op Beschermd wonen wordt o.a. verklaard door het niet volledig besteden van het Innovatiefonds Gewoon Thuis in 2018 (restant ca. € 314.000); het niet volledig besteden van het Innovatiefonds Gewoon Thuis Jeugd (restant ca. € 120.000); het niet volledig uitkeren van het doorbraakfonds transformatie MZ (restant ca. € 140.000) en de uitgaven voor intramurale zorg die iets lager uitvallen t.o.v. 2017. Ongeveer € 460.000 van het saldo wordt gebruikt ter dekking van het tekort op MO/VO. Het voordeel van € 850.000 aan de batenkant wordt veroorzaakt door de Eigen Bijdrage BW, die niet structureel in de begroting is verwerkt.	1.304.000	V	I	850.000	V	I
Hulp bij het huishouden: De trend van de afgelopen jaren heeft zich doorgezet. Het overschot wordt veroorzaakt door lager gebruik dan begroot.	304.000	V	I			
Huishoudelijke hulp toelage: De uiteindelijke besteding van deze regeling laat een overschot zien.	94.000	V	I			
Hulpmiddelen: Het overschot wordt veroorzaakt door lager gebruik dan begroot.	362.000	V	I			
Collectief vervoer: In 2018 is er minder gebruik gemaakt van collectief vervoer dan begroot, onder andere door de inzet van vrijwillige vervoerders.	420.000	V	I			
Integrale toegang: Dit is een incidenteel budget, waarvan een deel van de activiteiten in 2019 plaats zullen vinden.	31.000	V	I			
Uitvoeringskosten individuele verstrekkingen: In 2018 zijn er minder externe medewerkers ingezet dan begroot, waardoor er een positief resultaat van de uitvoeringskosten is.	73.000	V	I			

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
Eigen bijdrage Wmo: Er is € 215.000 minder binnengekomen aan eigen bijdragen Wmo dan begroot.				215.000	N	I
Overig	61.000	V	I	1.000	V	I

3.3 Werk en inkomen

Toelichting bij de foto:
Catering via Promen tot in de puntjes geregeld.